

Megjelenik hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 12 frt. o. ó.
Félévre . . . . . 6 „ „ „ „
Évnyegyedre . . . . . 3 „ „ „ „
Egy hóra . . . . . 1 „ „ „ „

Szerkesztői szállás:

belső s^omnitza 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. a minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasensteint és Voglernél (Neuer
Markt 11 szám.)
Posten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilvántartási cikkeik

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltek.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY“ october — decz. folyamára.

Tisztelettel kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetésük mult hó végével lejárt, megrendeléseiket mihamarabb megtenni, hogy teljesszámú példányokkal szolgálhassunk

Előfizetési ár: 3 frt o. ó.

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 firtért 18 krt kell fizetni a feladásnál és 3 krt itt az átvevésnél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.**

Stein János,
a „K. Közlöny“ kiadója.

Eredeti távsürgöny.

A „Magy. Polg.“ vasárnapi számában megjelent távirat megérthetése kedvéért mi is közreadjuk az e tárgyban mihozzánk érkezett **táviratot:**

M.-Vásárhely, oct. 11. 2 ó. 40 p. d. u. — „A tótfalvi ügyében az eljárás szabályszerű: a kitelepítést a törvényszék — septemviratusi ítélet alapján, az urbéri hátrálékos szolgálmányok megtérítését pedig a politikai hatóság — belügyminiszteri határozat alapján vitette véghez. Báró Apor most is hajlandó a telkeket évi haszonbérbe visszaadni, s a szolgálmányok megtérítésének egy részét is elengedni; azonban az emberek — bár közülök eleinte többen hajlandók voltak — most roszakarójuk reabeszélése folytán vonakodnak egyezkedni. A legfelsőbb ítélet elégtételbe vétele bár súlyos, de nem igazságtalanság s a dolog természetéből önként folyik. Makaasságuk hozta a veszélyt fejükre; mert saját érdeküket fel fogni vagy nem tudták, vagy nem akarták. Ily körülmények közt rajtuk sgíteni nem lehet; mert a septemviratus ítéletét és a miniszterium határozatait felfüggeszteni senkinek sincs joga.

Kolozsvár, oct. 9. 1869.

(B.) Alig tétetett közzé a határnap, melyen az országgyűlés működését ismét megkezdendi, s a „Magyar Polgár“ már újabb támadásokat intéz az erdélyi képviselők ellen.

Scaevola név alá rejtőzött közzéadója vádlevelében az erdélyi deák-párti képviselők eddigi eljárását bírálgatja, s végül a nép boszújával is fenyegetődzik.

Szerencse, hogy sem Scaevola úr, sem a „Magyar Polgár“ összes személyzete nem képviseli, nem tolmácsolja az erdélyi választók többségének véleményét; főleg pedig szerencse, hogy az erdélyi józan felfogású nép már több ízben bebizonyította, hogy ilyen mű igazgatások által magát félvezettetni nem enged; különben még félhetnének az illetők a könnyelműen felháborított kedélyek túladásától.

A „M. P.“ hasábjai, különösen közelebből annyira el voltak árasztva alaptalan vádaskodásokkal, hogy Scaevola úr föllépése és modora fel nem tűnhetett, sőt arról is meg vagyunk győződve, hogy vádaskodásai a legidegesebb képviselőre sem hatottak izgatólag.

Csaknem feleslegesnek látszik e szerint Scaevola úr avatlan felszólalását avagy csak figyelemre is méltatni; fenyegetődéseire pedig elég lesz annyit válaszolni, hogy „vana sine viribus ira!“

Azonban, miután vannak, fájdalom, oly könnyen hívők is, kik az ily vádaskodásoknak hitelt adni hajlandók; vannak, kik az ilyeténképen fehérre nyomtatott fekete be-

tükre nagyobb súlyt fektetnek, mint a megnyit azoknak magok a cikkek írói is tulajdonítani mernének, s miután ennél fogva könnyen megtörténhetik, hogy némelyek magokat tévutra engedik vezetetni, nem fog ártani, ha Scaevola úr vádjaira s fenyegetődéseire vonatkozólag némelyeket elmondunk.

Scaevola úr modora meglehetősen darabos, cikkei tele vannak gyanúsításokkal s az érthetelenségig dagályos mondatokkal. Mi ez utat nem követjük, mert meg vagyunk győződve, hogy Scaevola úr és elvrokonai gyakorlottabbak az ilyen mű fegyverek forgatásában, és mert azt hisszük, hogy az igazság kiderítésére legezészerűbb az egyszerű, őszinte szó.

Scaevola úr állítja, de be nem bizonyítja, hogy „Erdély három s fél év óta, a mióta miniszteriumunk van, alig jutott tovább, mint ezelőtt volt“; továbbá azt is mondja: hogy „a mi vért az apróbb segélyek előállítottak, lecsapolta az adófelelős.“ Mindezekért a felelősséget a deák-párti képviselőkre hárítja, mondván: hogy „miután azok egy országnak érdekét, mint résznek érdekét az egészben képviselhetni sem képzettséggel, sem bátorsággal nem bírnak, okai minden hiányaik és hibáikból szárnyra kerülő bajnak.“

Nem állítjuk, hogy belügycink már rendezve vannak; nem mondjuk, hogy iparunk, kereskedelmünk e pár év alatt teljesen kifejtett; nem ámitjuk magunkat azzal sem, mintha nálunk a tudomány és művészet oly fokra emelkedett volna, a minőn az a műveltebb európai országokban áll; még azt sem mondjuk, hogy az adó nem terhes, s hogy különösen ennek czélszerűbb, igazságosabb kiosztására nézve még nem volna sok a teendő; de azt bátran merjük állítani, hogy mindezek jobb állapotba helyezésére nézve a Scaevola úr által hánytorgatott három s fél év alatt sok történt, több, mint az előtt évtizedek alatt, s bizonyára több, mintha a nép azokba bízott volna, s azok kezébe adta volna a kormány gyeplőjét, kiket Scaevola úr képviselni vél, s a kik elérhetlen utópiák után kapkodva, elébb-utóbb az enyészést örvényébe vezették volna a nemzetet. Végre állítjuk, miszerint nemzetünk ereje fejlesztésének s belügycink czélszerű szervezésének éppen azok állnak leginkább útjában, kik a meglevő alap iránti bizalmatlanságot élesztik, s a nép fejét megzavarván, azt a józan haladás iránti fogékonyságtól fosztják meg.

Tudjuk mi azt, hogy a siketnémának ok nélkül tartanánk értekezést a hangokról, s a vaknak a színekről; de az tán csak nem leend tulcsigázott kívánság, ha megköveteljük a hírlapíróktól, hogy legalább a közelebb történetekkel ismerkedjenek meg, s azokat ne elterdítve adják az olvasó közönség elébe.

Ha már Scaevola úr a fáradságot nem kimélte volna, igen könnyen végre járhatott volna p. o. annak, hogy az „Unio“ kérdése micsoda fasisokon ment át; tudhatná, hogy azt a koronázás előtt nem lehetett tárgyalni, s ha tárgyalatott volna, igen hihetően nem a teljes egyesülés érdekében döntött volna el; tudhatná, hogy a kolozsvári országgyűlés feloszlata, s különösen a szebeni tartománygyűlés által hozott artikulások megsemmisítése nehezebb dolgok voltak, mint egy amolyan „M. P.“-féle vezérezsík megírása, s hogy az a miniszterium, mely ezt keresztülvitte, nagyobb szolgálatot tett a hazának, mint azok, kik nem képesek a negatiok meddő tömkelegéből kibontakozni s ennél fogva ólomsúlyként nehezdenek az állam szekerére. Arra is emlékezhethetnek Scaevola úr, ha abszolút ellenzékeskedő viselkedése engedné, hogy egy csupán foederatió-nalis természetű „Unio“ létesítése ellen is kellett küzdeni az erdélyi képviselőknek, még pedig nem csak felfelé, hanem lefelé is, sőt magában a házban is, s hogy a foederalismusnak több hívei ültek a baloldali, mint a miniszterialis padokon.

Vagy tán a kolozsvár-brassai vasútvonal gyors építését sem tartja nyereménynek Scaevola úr? Vagy szerinte a só árának leszállítása s a foadó megszüntetése sem könnyítés? Vagy a kolozsvári gazdasági akadémia felállítása s a kiltásba helyezett egyetem sem jelei a Deák-párt és kormány tevékenységének, s ezen országgrész emelkedésének? sőt azt is bebizonyíthatónak véli

Scaevola úr, hogy az erdélyi kir. kormány-szék nincs feloszlata, s a Királyhágón ineni törvényhatóságok sincsenek a miniszterium közvetlen vezetésé alá terelve?

De nem folytatjuk tovább a tagadhatlan haladás részleteinek elősorolását, s egyszerűleg utaljuk az olvasó közönséget a hozott törvénycikkekre, az országszerte naponta emelkedő kereskedésre, vállalkozási szellemre s nemzetünk többsége és Európa közvéleményére.

Arról azonban biztosítani mernők Scaevola urat, miszerint az erdélyi deák-párti képviselők többsége valamint eddig, ugy ezután is a teljes egyesülés elvét fogja szem előtt tartani, s nem fogja holmi provinciális érdekek felizgatása, avagy legyezgetése által az eddigi sikert kockáztatni, s épen azért irányadónul el sem fogja fogadni Scaevola úr cikkében előforduló azon passust, melynél fogva csak akkor ismerné el őket elegendő „képességgel és bátorsággal“ bíróknak, ha az országgyűlésen Erdélynek, „mint résznek érdekét az egészben“ képviselnék; mert az Unio-törvény szentesítése után az erdélyi törvényhatóságok beleolvadtak Szent István birodalmába, s ennél fogva az erdélyi kerület külön ország nem lévén, annak külön érdeke sem lehet, ha nem akarunk újból a foederalismus tömkelegébe bonyolodni.

Közelebről áttérünk Scaevola úr cikkei más részleteire is.

Pest, octob. 6. 1869.

(r. l.) A nemzet vértanui halálának buszadik évfordulóját kegyeletes ünnepélyvel ülte meg ma a főváos lakossága, és nagy számmal gyűlt össze a szt. Ferencziak templomában, melyben a díszülteket gyász istenitisztélet tartott. A hazafini pietás ily magasztos nyilvánulásáról értesítnek vidékről is a mai nap folytatn érkezett táviratok, a hol, névszerint Aradon, Nagy-Váradon, Debreczenben szintén tömegesen jelent meg a lakosság, leróni a tisztelet s hála adóját azok iránt, a kik a hazáért haltak meg.

Horn pápai kudarcza nagy boszankodásra gerjeszt az ellenzékiek kebelét, és a mi a legjellemzőbb, e boszankodás nem annyira a pápaiak keltették fel az által, hogy az aranyhegyek ígérése után sem szavaztak a baloldal jelöltjére, hanem maga Horn, illetőleg pártfogója Jókai, a kik — mielőtt a helyi viszonyokat tökéletesen megismerték volna — mind Kanizsán, mind Pápán elfogadták Horn javára az ottani ellenzék jelöltjeinek lemondását, pedig ezek okvetlenül (?) többséget nyertek volna, holott így a Deák-párt szaporodott két taggal. (Kanizsán tudvalevőleg Csengerly Antal választotta meg.)

Kérdés biz az, vajlon a kanizsai és pápai hal jelöltek csakugyan megválasztattak volna-e, ha Horn szépen vesztet marad, és nem erőszakoltatik annyira Jókai által? mi még az esetben is biztosnak tartottuk a jobboldal diadalát mindkét helyütt, hanem hát utóvégre is kellett valamit találni az ellenzéknek, a mivel vigasztalhatta magát, folyamodott tehát szorongattatásai közepette az eléggé elkopott szójáráshoz: „ha így nem történt volna, akkor bizonyára amogy történt volna.“

Az is szintén mulatságos, mikép a baloldaliak félnek, hogy Jókainak valamiképen eszébe jut újból fölépíteni Horn, mihelyt valahol képviselőválasztás lesz, azt tanácsolják ennél fogva, miszerint ily körülmények között legezészerűbb lesz ez úttal békét hagyni a kísérletek ismétlésének, különben még a hatodik bukás is bekövetkezhethetné, és várni, míg a 3 év, mely időre az utóbbi választások történtek, letelik, a midőn aztán újlag ueli gyűlésköze lehet majd Horn Edével sikra szállni. Eredménynyel e vagy nem? az természetesen a jövő titka.

A lapokat csaknem sorban járta azon hír, hogy Debreczen városa egyik kerületének képviselője, Patay István elszomorodván Horn ennyi fényes... bukása fölött, helyet csinál számára és lemond. De biz ez az egész bir csak tréfa volt, Patay a világ minden kincseért nem lépne vissza, s pedig annyival inkább nem, mert annyi bukás után ki tudja nem kerekedné-e a debreczeni civiseknek is kedvük, elejteni Horn-t?

Az esküdtészek ma tárgyaltak a Hollán Ernő államtitkár által, az „Ellenőr“ munkatársa Csávolyaszy Lajos (Skorpio) ellen emelt sajtóper.

Az inerminalt cikkben többi között az mondatik, hogy vádló „a közlekedési minisz-

teriumnak gonosz, de vezető szelleme, és hogy a déli vaspályatársaság sehol sem találkozik nagyobb pártfogással, mint a közlekedési miniszteriumban.“

Az esküdtészek a sajtótörvények 11-dik §-ában meghatározott vétséget konstatafván, vádlott — mikéint épen e perczben halljuk — két havi fogságra, 100 frt birságra, és a 29 frtban megállapított perköltségek megtérítésére ítéltetett.

Lapszemle.

Melyik a legolcsóbb kölcsön?

(K) „A terhek sulya, melyet viselünk kell, annyit legalább is eredményezett, hogy számitani kezdünk, vagy számitani igyekszünk, szükség azonban ma már, hogy jól is számitsunk, az az a számkösszeállítását helyesen kezeljük.“

Van módom szinte minden nap azon kérdéssel találkozni: melyik kölcsön olcsóbb vagy drágább?

Általános csaknem azon fellevés, hogy a bank kölcsönei más kölcsönökhöz mérve drágábbak, mondjuk: érezhetően drágábbak.

Ha ez igaz volna, általában ha a rendes kölcsön olcsóbb volna a törlesztési kölcsönnél, menthető volna a birtokosok, ha magán túrné tovább is a rendes kölcsön minden hátrányait.

De ez ellenkezőleg van s én állítom, hogy a bankkölcsön minden lehető kölcsönök közt egyszerűs mind a legolcsóbb is.

Hétköznapni számitás szerint a kölcsön olcsó vagy drága voltát a kamatláb összehasonlításából mérjük. Ez pedig egészen hibás mérték, mert lehet adósság igen olcsó kamattal drága, és magas kamattal olcsó. Példa az állam, mely kölcsöneit legdrágábban veszi, noha a legolcsóbb kamatlábon.

Hogy a kölcsön olcsóságát vagy drágóságát helyesen megítéljük, szükség a visszafizetési modalitások összeségét összehasonlitanunk, csak ez adhat biztos eredményt.

A visszafizetésnél kettő jó tekintetbe: kamat és tüke.

A bankok a kamat olcsóságában ma nem versenyezhetnek még a magán vagy alapítványi kölcsönök kamatával. —

De fordítva a tüke visszafizetésének olcsóságában nem versenyezhetnek az alapítványok a bankokkal.

Ha a kettőt összehasonlítjuk, a bankok számára az előny felette nagy.

A hypothekalis bankok kamata ma 5½—6% nyi a rendes kamatláb alapítványoknál is. De ez utóbbiak készpénzt adnak, azaz 100 at 100 ért, míg ellenben a bankok papirt adnak s ennél most még ezáltal veszteség van, Ezen veszteség körülbelül 9—10%, a kamatláb tehát nem 6% hanem 6½%.

Kamatra nézve tehát ennyivel drágább a bank pénze, mint akár alapítványoké, akár árvapénzeké, akár rendesen magánkölcsöné.

De a kamatláb differenciát gazdagon kipótolják a bankok a tüke visszafizetésének összegében.

Az alapítványi kölcsönöknél százat kap ezazért, a visszafizetéskor is százat ad ezazért. Ellenben a bank a kölcsönadásnál 90—92% ot ad 100 ért, de 34% vesz vissza 100-ért, ezt is 34 év alatt egy forintonként fizetve. Ebben fekszik a törlesztési kölcsön roppant előnye.

Hogy még kézzelfoghatóban meggyőződjenk mindenki, hogy a bank kölcsön a legolcsóbb, vegyünk fel 34 évi adósságot mindkét esetben.

Tartozom 34 évig az alapítványnak 100 firtal, fizetek évenként 6% kamatot, azaz összesen 204 firtot és 100 frt tőkét, összesen fizetek 304 firtot; ellenben ha a banknak tartozom 100 firtal fizetek 34 évig egyiránt 7% azaz összesen 238, firtot, egyik mint másik esetben kifizettem tartozásomat, de egyenlő időben fizettem az alapítvány-nak 66 firtal többet 100 után mint a banknak. Ez 10,000 frt kölcsönél 6,600 frt épen az eredeti tüke két harmada.

Ebből világosan láthatja mindenki, hogy mit a kamatlábnál a papir alantabbi értéke miatt a bankoknál veszt, azt a tüke visszafizetésben többszörösen megnyeri a bankoknál.

De nem egyedül ebben áll a bankkölcsönök előnye, más rendes kölcsönökkel összehasonlítva.

A rendes kölcsönnek két nagy hátránya van: Egyik az, hogy felmondható.

Másik az, hogy az egész tüke terhet egyszerűen árasztja az adós nyakára.

Rendes kölcsönöknél a kamatfizetések évenként egyenlők ugyan, de a tükevisszafizetésnél egyszerre roppant összeg nehezedik az adóra.

Ellenben a bank kölcsöne felmondhatlan, és a kölcsön felvételétől annak lejártáig egyenlő féléves részletekben fizetetik, sőt a tőke 1% parányokban telik le észrevétel nélkül.

Ezen fejtegetéseim a számtannak legegyszerűbb feladatai, s mégis gyakran találkozunk ezen dolgok hal megítélésével, ki azonban mindent számba szokott venni, az meg foggyőződni, hogy a mely birtokos rendes adósságát, ha teheti és pedig ma már teheti is, törlesztési kölcsönre nem convertálja, az vagy számítani nem tud, vagy anyagi állásáról keveset gondol. („Szab. Egyh.”)

A „Székely Hirlapban“ olvassuk: A „Magyar Polgár“ már elkezdte szokott bujogatásait a küszöbön álló követválasztásra nézve. Egy városunkból sept 30 kán keltezett levelében azt a valótlanságot közli, hogy „a követválasztási összeírásnak kiegészítését — a hatóság teljes mérvben — magához ragadta.“ Pedig, ha csak némi fogalma lenne annak az „egy székely“ nek a törvényekről s egy szikrával dicsekedhetnék az igazságszeretnek: tudható, hogy a követválasztási összeírás kiegészítésével a hatóságnak semmi köze, mert azt a központi bizottság maga kebeléből választott bizottsága által hajtja végre, s hogy a bizottság elnökül ezáltal oly egyént választott meg, ki egyszerűen városi tanácsos is: azért senkinek, de épen senkinek sem tartozik felelősséggel. Az illető tanácsos tehát nem mint v. tanácsos, hanem mint közp. bizottsági tag elnök a reclamationalis bizottságnak, s így az említett közlemény első állítása is merőben elítélendő.

Ép oly alaptalan a második állítás, mely szerint a bizottság nem állana meg helyét. Az elnök, mint v. tanácsos, minden nap hivatali óráiban ex officio a város-házán van s ott bármikor meg volt található, s kötelességszerűleg vagy bejegyezte a választók sorába a jelentkezőket — ha a törvény határozásai megfeleltek —, vagy kijelentette nekik, hogy a törvény értelmében nem bejegyezhetők, mindig főnmaradván az ilyenek számára a központi bizottsághoz való felelkezés útja.

Hibetelen ugyanazon kéz, mely e ferdítés-teljes levelet írta a „Magyar Polgár“nak, táviratozott a kir. biztos ő nmltgának is „hanyagságról, önkénykedésről, jogtiprásról“ vádolván a reclamationalis bizottságot. A kir. biztos ur — mint illetéktelenül hozzá intezett felszólalást, leküldte e táviratot a v. főbíró urhoz, a közp. bizottsághoz való áttétel végett. Ez eljárásból is látszik, hogyan ismerik ezek az urak a törvényt, akkor, a midőn „jogtiprásról“ beszélnek. Hiszen, ha bár egyszerű értelemmel olvasták volna a választási törvényt, tudhatnák, hogy a választás ügyeivel csak a közp. bizottságnak és az országgyűlésnek lehet dolga, s épen a mult télszáz végén folyt le az országgyűlésben ama heves vita, melynek folyamán a baloldal, értik önk: a baloldal, magát a törvény szerint jogosult belügyminisztert is el kívánta zárni a választási ügyekbe való szólhatástól! Vagy talán kelepészre akartak csalni önk a kir. biztos ur ő nmltg, hogy illetéktelenül a választási dolgokba bele szóljon? a mint látszik, nem vala „jogtiprásra“ csábítható.

Különbön ez egész felszólalás alapja ez. Szeptember 30-án (tehát a levél és távirat keltének napján...) tiszt. Kovács Áron ref. lelkes, tek. Petelei János, a boldogult Schmerling idő egyik

TÁRCZA.

Papir és papir, meg papir.

—r. Bőrre egy helyütt a német alaposságot gúny tárgyul akarván tenni, azt mondja: „Mi németek csakugyan alapos nemzet vagyunk; ha ruhánkba folt esik, a vegytan tanulmányához fogunk; e tanulmány alatt ruhánk elrongyolódik; a rongyból papir lesz. Erre pedig nagy szükségünk van!“ Mintha a frankfurti sator korát egy felszólalással előzte volna meg.

Papirházunkban minden sürgő-forog. A család néhány tagja papir mosdómedencéjében fogyasztja azon árucikket, melynek évenként elfogyasztott mennyiségéből Liebig a műveltség fokára akar következtetni; ezen műtétükben nem győzik eléggé bámolni a barbár nemzeteket, kik köből építenek, midőn a papirház nyáron hűst, télen pedig meleget tart. A felszólalóknak toltette je már vége felé jár: papir inge föl épen most veszi fel a papir-mellényt és készül a papir-kézeltőbe tűzni a gyémánt gombokat. E közben más szobában a család főnye, a bájdu, lilium arcu és bogárszemű gyöngyvirág saját kedves személyének gondjaival van elfoglalva. A nap verőfényét mérsékli a gyönyörű, rajzokkal díszített papirfüggöny és toilettasztaletkájának finom terítője messze túlhaladja a legremekbbréluche-díszítm. yeket; pedig ez is papirból van. Kiment bennünket szép olvasónő előtt a magasabb művészeti cél, ha azon indiscretiót merészeztük elkövetni, és el nem hallgatunk, hogy a titkosan kiképzett delu fehér barége ruhája alatt a legfinomabb papir vizgató viseli, a mely alsó részén oly mesterséges módon van kicsipkél-

állomás nélkül maradt extanósosa és m. Lázár Ádám, k. k. pensionirter Kreisgerichtsrath, urnak reclamáltak egy idegen származású torna-tanítót, ki sem nem honosította, sem városunkban nem polgárosította magát. A reclamationalis bizottság elnöke kijelentette, hogy az illető egyén a törvény értelmében nem jegyezhető a választók sorába — s számára csak a közp. bizottsághoz való folyamodás marad fön. — Nem kívánunk szólaní itt azon dérről durról, — melylyel az illető urak jónak látták — épen nem hivatali helyiséghez illő hangon nyomatékokat adni fellépésöknek. Csak szárazan a tényt kívántuk constátálni, melyből — gyaníthatólag — a „Magyar Polgár“ „igazságszerető“ levelezője közleményéhez a lelkesedést merítette.

A közlemény többi részét bátran hallgatással mellőzhetjük. Az ott érintett privát egyének bizonyára közönségtel tartoznak a M. P.-nak, hogy oly hangon és modorban emlékeznek meg róluk, csak a közlő kezelőnek törvénszerű eljárása ellen emelt kötelességünknek egyszerűleg visszautasítini.

A levelezőnek pedig, ezekután, méltán adhatjuk vissza a tanácsot:

Sutor, ne ultra crepidam!

Vidéki levelezés.

Nagy-Szeben, oct. 3. — Városunkban közelebről örömmel várom minden igaz állampolgárnak, látván miként sietnek a különböző hitfelekezetek s nemzetiségek küldöttségei együttesen bódoló tiszteletökkel a haza nagy fia s az állam erényedetlen munkása elébe. E nagy nap az időszámításban szeptember 30-ka, az események folyamában az első, midőn magyar miniszter lépi át e város határait. E nap látványos történeti ily sorban váltak egymást. Kora reggel a szász-nemzet grófia s e város polgármestere Fogaras felé a szék határáig siettek a nagy vendég fogadására. Fenyőfalva helységében a román nép legnagyobb s a keleti egyház legbuzgóbb embere, b. Siaguna őxellentiaja az ágostai hitfelekezet főlekipásztoraival együttesen várak az érkezőket. Végül délután fél háromra a lutheranus tanuló ifjuság s a román papnövendékek hoch és streitjaskéval üdvözlő díszes sorai között vonult be a vendégszerető metropolitának katonai díszorséggel ellátott udvarába, hol a tisztelő küldöttségek három nyelvű üdvözlő felkiáltásai között lépett e város földjére.

Kevéssel megérkezése után az egyes küldöttségek léptek be az elfogadó terembe a gondos házigazda által meghatározott sorrendben. Először a katonai tisztikar, hová kevéssel később érkezett maga az erdélyi katonai kormányzó is. Ezt fölvtáta a szék nagyszámu küldöttsége, élén a szász nemzet ispánjával és a polgármester. Továbbá következtek: a görög egyház képviselője, melyet a metropolita mutatott be. A lutheranus hitközség a tanári és tanítói kar nagyszámu tagjaival, élükön a superintendentens és tanodai igazgatók. Ezek után a jogakademia, az állam főgymnasium tanár karai, a catholikus elemi iskola, melynek élén a kertületi esperes állott. A Theresianum árva-ház igazgatója tanító karával. Jelen voltak több állami hivatalok főnökségei.

E tisztelgések hosszú sorát követé a szívelyes házigazda által rendezett huszanéht terített diszlakoma, melynél a küldöttségek fejei s más notabilitások vettek részt. Az izletes ebédet fűszerezé-

ve, hogy a barbár nemzetek bokréta-takarói, torta, aljai és a hölgyek levélpapirosainak széle durva kontárműveknek tűnek fel mellette. Pedig ezen gyönyörű alsó szoknya kis kereskedésben roppant pénzen vásároltatott — 25 új krajczáron. A papirczipők, a melyek lábán a legdrágább atlaszsal vetteknek, sem kerültek többé. De nincs időnk a toilette minden részleténél oly huzamosan megállapodnunk. A háziasszony épen most szólott le az udvarba a papir-haagesövön át, hogy a papir-equipe álljon elő, különben elkésnek a hangversenyből. Nem kételkedünk abban, hogy tisztelt olvasóink már is nyugtalankodnak megtudni, mi való e papirfényből. Miután először van szerencsénk ezen díszes társaság előtt fellépünk, nagyon is kell vigyáznunk jó hírnevünkre és azért tiltakozunk azon felfogás ellen, hogy papiremesztő korszakunkban nekünk sem volna más teendőnk, mint e cikket könnyelműen saját elmefuttatásaink által még inkább fogyasztani.

A papir-gyönyörűségek, melyekről fennebb megemlékeztünk, korunkban és nálunk ugyan más készítmények, de egyáltalában nem agyremek. Londonban néhány szorgalmas japán ifju a legkülönbébb tudományban képezi ki magát és minthogy ép e század egyik maniaja újságokba írni — különben ezen cikket sem készült volna el — ezen ifjak egyike jónak látta felvilágosítani az angol újság-olvasó-közönséget, mily örültség köből, vagy fából bázat építeni, a midőn a boldog Japánban sokkal több ember lakik papirházban, mint akármily más szerkezetűben; e mellett a papirház sokkal tisztább, esendesebb, nincsen annyira kitéve az időjárás szeszélyeinek, mint köből rakott palotáink. A papir ingelők, papir-gallért, papir-kézelt sat. mi is igen jól ismerjük és egyik s másik hordja is, ám-bár van magyar ember, ki ezen papir dicsőségtől

a metropolita ő exellentiaja díszes poháremelésé, melyet miniszter ő nagyméltósága magyar szokás szerint a házigazdára küszönte vissza.

Öt óra után megtekinté a román seminariomot, másnap az evangélikus főtanoda díszes helyiségét. Ezután az államfőgymnasiumban fogadtatt az összes tanári kar által, hol ő nagy méltósága látván az épület szépségét, az állami főépítész által bemutatott gymnasium s elemiiskolát magában foglaló épület tervrajz vázlatát gondosan átnézvén, szakértő kérdések s ellenvetések után reményt nyújtott ezen régi óhaj valósíthatása iránt. Az igazgatóság buzgalma hihetőleg nem fog késni a kész tervrajz s költségvetés mielőbbi fölterjesztésével. Megtekinté továbbá a jogakademiát és Theresianumot. Kisérétében voltak az egymást változó igazgatók s a körntjában kísértő szellemű fiatal titkár ur, ki szemléldéseiről jegyzeteket vezetett.

Délután 2 órakor az örömmel látott vendég a küldöttségek s csoportosuló közönség fölkiáltásai között ismét utra kelt s több kocsi kíséretében e várost elhagyá. A kíséretet képezék az egyházi s világi főnökök s tanvezetők, kiktől a keresztényiségi tétön von bucsut, a metropolita ő exellentiaja, a lutheranus superintendentens s a polgármester urakkal váltott kézsorítás után. A Comes ő méltósága a szék határáig kísért. Védelmeeze az ég további útján s engedje hogy körntja Erdély tanügyének üdvözölő legyen! X+y

Vajda-Hunyad 1869. october 4. — A vár-épülete helyreállítása örvedetesen halad előre. A főterem fedelzetének szarvazatára tegnap délután tétett fel a bevégzési koszu, mit a munkások zene s pohárköszöntésekkel ünnepeltek meg, mozsarak durrogása s vegyülvén a jó kedv zájába.

Több nap óta a legszebb idő kedvezett a munkának, s az építést vezető Sch. F. ur dicséretére legyen mondva, a síker napról napra szembetűnőbb s a munkások között jörend és fejelem uralkodik. Reményleni lehet, hogy a téli napok bekövetkezése előtt az egész épület fedél alá jön, s így teljesen meg lesz óva a további pusztulástól azon hazai kincs, mi oly sok honfi kebel méltó aggodalmának véget vehet.

Egy hunyadi lakós.

Napi hírek.

— Királyné ő Felsége b. Nopcsa főudvarmeistere kíséretében tegnap délután különvonnattal Kőbányára érkezett, s onnan egyenesen Gödöllőre méltóztatott utazni.

— B. Wenheim Béla belügyminister ur Budára visszaérkezett.

— Mint a „Pest. Lld“ írja: ő Felsége a király fogja a magyar osztrák Monarchiát képviselni a suezai csatorna megnyitásánál. ő Felségének fényes kísérete Budán fog egybegyűlni. A miniszterek közül Beust, Gorove és Plener csatlakoznak. A Dunán Rustesukig hajón, innen Várnáig vasúton történik az utazás. ő Felsége Konstantinápolyban kiszáll, a szultánt meglátogatja. Az elutazás november elejére van megállapítva s a kirándulás az egész honlapot igénybe veendi.

— B. E s t v ö s József közoktatástügyért oct. 1-e estvén Alvinczen fákyá- és lámpafény-nél fogadta, a diadalkapucól a megye főispánja a mezőváros és megyei értelmiség élén, lovas ban-

jobban irtózik, mint a köcsög-kalaptól, pedig mindkettő pártfogására érdemes; a papir ívőedények már is divatoznak és nagyobb körökbe fognak elhatni, a mint inkább s inkább tökéletesbülnek, mintán, mint bajor sörös kancsók és tabak szelencék már régóta használatban voltak. Papir cipők, papir alsó szoknyák, valamint papir-mellények és mosdó-medencék, sőt fürdő-kádak sat. új dicsőségre vergődött papirirományokból legalább előlegesen Amerikában ép oly kevéssé tartoznak a me-sék országába, a mely kevéssé nevétségeenek mondható az, a ki azt állítja, hogy a gyermek kártyavára papirból van. Szintén bizonyos az is, hogy ott tömörített papirból készült kocsiokban vitetik már magukat a divatos hölgyek a naponkénti corso ra. Mister Pawy New Yorkban leleményesen használja fel szabadalmát és napról-napra fényesebb és fényesebb házi és fényüzési eszköz vándorol papir-gyáraiból a Broadway (New York boulevardja) első rangu raktaiba. Papirból készült házi New-York, Chicagóban és egyebütt már jó ideje tartósabbaknak bizonyultak be, mint köházai, pedig ő erre csak papirt, állati enyvet s egyéb hasznavehetetlen hulladékot használ fel. Ugyan-e gyárban készülnek a legdíszesebb papir-hintők, a melyek csinra mindent felülmúlnak, a mit Európa e nemben létrehozott és akad elég bátor yankee, ki nem irtózik régi szerelmes levelei, s saldirózott váltóiból készült hintőkban a bürzére naponként ellátogatni.

De egy ellenvetést hallok. „Mi lesz ezen sok papir-dicsőségéből — kérdi a toilette-jére féltékeny szép olvasónőnk — ha véletlen tüzvész fenyegeti a várost? Szerencsénkre ezen ellenvetésre elválánk készülvén. A papir-viganót, függönyt, papir-manchette s faux collet természetesen a láng-martalékává leszén, ha az hozzáfér; de nincsen-e így

derium is volt felállítva. A miniszter a kastélyba szállott s itt fogadta a tisztelgéseket. Másnap reggel Aradnak folytató útját.

— Pár nap óta foly a sorosás városunkban szép renddel és jó sikerrel. Tegnap estig több mint 100 egyént iktattak a honvédek sorába; néhányan önkéntesen állottak be, bár a hadkötelezettség alól mentesen maradhatnak vala.

— A m.vásárhelyi központi-bizottság a követválasztási napját f. hó 15-re tűzte ki. A választási bizottság elnökül: Szarvadi Lajos, alelnökül: Fereneci István, jegyzőül: Keresztes Sándor választott meg.

— A m.vásárhelyi képviselőtestület f. hó 6-kán tartott gyűlésében a kiküldött szakbizottság tett jelentést. 800 katoná elszállásolásra elégséges laktanya építését ajánlja a vár keleti oldalán; több utca szabályozását s a Deák Ferencz-utcai sétány felső végénél egy állandó színház építését hozta javaslatba. Ez építkezések fedezésére források lennének: a város területén eladott szesz kupájának minden foka után 1/2 kr. o. é. szedetének, s a szeszgyárak állami szeszadójuk 10% át e végre a város pénztárába fizetnek. Az így begyűlendő összeg 3/4-ének erejéig 20 év alatt ép e 3/4-ed által törlesztendő kölcsön vétetnek fel. A közgyűlés elfogadta a javaslatot s a vár melletti terület átengedése tárgyában a honvédelmi — a szeszadótást illetőleg pedig a belügyminiszteriumhoz feliratot határozott. A honvédek elszállásolására utalványozott összeg jóváhagyatott. Levéltárnoknak Orbán Domokos, irnoknak Darkó Ákos választott meg. A birtoknyilvántartási állomás a számlátó bizottsággal egyesítvén, az előről lemondott Kovács Soma választott meg újra e kettős hivatalra. Csonka Ferencz ügyvédi oklevele kihirdetett s Bakcsi József letette a képviselői hitet.

— Két barczasági járásból ezúttal 400 előállított újoncból 200 találatot alkalmaznak és pedig 37 a sor, 163 a honvédseregbe osztott be. Mint a „Krons. Ztg“ írja, a hosszafalusi és zajzoni kertlethezből a román legényekből alig 2 jelent meg a sorozó bizottság előtt.

— A levelezési lapok forgalma már az első napokban akkora mérvet öltött Pesten, hogy oct. 1. és 2-kán csupán a központi postahivatalnál 16000 darab adatott el. Már a vidékről is kapott szerkesztőségünk ily lapokra itt tudósításokat. Ez úton lehetne legcélszerűbben az érdekes és rövid tudósításokat is a lapokhoz beküldeni.

— Az irodalmi téren, mint volt lapszerkesztő és író ismert Dr. Császár Károlyban jeles tanárt nyert a helybeli róm. kath. főgymnasium; lapunkat már is szerencsétlente becses dolgozatával.

— Mint a „Magy. Polg.“ is megemlíti, lapunk két belmunkatársa: Bodor László és Kozma Albert oct. 4-7 én tették le a marosvásárhelyi kir. táblánál a bírói vizsgát, — ehez csak annyit kell hozzáadnunk, hogy a kiftűnő siker nemcsak elméleti, de gyakorlati szakképzettségökről is tanuskodott.

— A marosmegyei ref. tanítókar f. hó 8-kán tartá meg M. Vásárhelyt közgyűlését. Meghallgatták a bíralók nézetét a nevelésügyi értekezésekről és három kérdést tűztek ki megfajásra a jövő tavaszi közgyűlésre.

— M. Vásárhelyt Novák Sándor dráma-és operette társulata tart előadásokat a téli színdíny alatt.

— Az aradi honvédegyelet is ünnepléses gyász-isteniszteletet tartott október 6-án. Istenisztelet után a közönség tömegesen kivonult a helyhez, hol a 13 vértanu 1849-ben e napon kivégeztetett. Ez ünnepléses kegyeletnyilváníást az

a dolog a legfinomabb creas-vászon s batistal? „Hát a papir-házak?“ No ezeknek épen nem történik több bajok, mint a köházaknak. A mily hihetetlen ezen állításunk, oly fényesen bizonyíthatjuk azt be hazai példával. Avagy nem hallott még, szép olvasónőnk, semmit sem a tűzmentes papirponyvákról, a melyekkel újabb időben építettek fedetnek be? Pedig ilyesek Pesten is láthatók!

Azonban most azon veszem magamat észre, hogy a reclam e századában engem valaki talán titkos bankárnak is tarthatna, a ki épen most folyamodott a magyar kormányhoz engedélyért Kolozsvar közelében ilyen gyárt felállíthatni és már előre felkelti a t. cz. s nagyérdemű és jóhiszemű közönség kíváncsiságát, hogy siessen azután a papirfényt tehetősége szerint s azon túl is felkarolni. Nem, én nem vagyok ilyenféle egyén, a mit szükség esetében a szerkesztőség is bizonyíthat: egyedül céloim csak az volt, megmutatni a magamfajta magyar embernek, mily leleményes az az amerikai yankee szemközvetünk, kik most sem látjuk még be, hogy a testi egészségek tekintetéből a finom gyapotszál nélküli rumburgi s tudja a jó ég miféle vászonból készült ing sokkal károsabb, mint a shirting, madapolam s bármily néven nevezendő cotton testi ruha. De most veszem észre, hogy tárgyamtól teljesen eltértem és már az egészségtan egy új fejezetét vagyok iradó, a midőn tulajdonképen nemzetgazdasági szempontból is fejtegethetném a felvetett kérdést; mivel pedig ez alig érdekelhetné az olvasók nagy részét, az érdekelteket a „New-York Economist“ azon számaira utasítom, a melyeket én ugyan nem bírok, de a kereskedelmi miniszterium egy kiftűnő tisztviselőjénél láthatók.

„Alföld” következőleg adja elő: A helyet egyszerű emlék — jelölé. A négyzetű homoktömb, mely mintegy másfél lábnyira emelkedik a föld színe felett: „1849. okt. 6.” van véve. Ez alkalommal egy szép koszorúval volt ékesítve, és a nagy néptömeg kegyeletteljesen állta körül. A menet megérkezvén, Vass István rövid lelkes szavakkal szólott az összegyűltekhöz. „Nem célunk, mondá ez alkalommal, a mult alig bebegedt sebeit felszakítani; nem ünnepelni, hanem azért jöttünk e szent helyre, hogy a szabadság szent ügyéért elvérzették iránt öröklök a bafaiúi kegyelet adóját, és egyesítsük imáinkat, mely a magasba emelkedve a népek Istenétől nyerje ki az örök boldogság jutalmát azok részére, kik e földön nemes ünfeláldozásukért életüket veszték.”

— E hó 6-kán este királyné ő felsége udvözölte a porosz trónörökösét s nyájasan társalgott vele. Királyné ő felsége kíséretében volt b. Nopca főudvarmester és Hunyady grófnő. Okt. 7-én déli 10 $\frac{1}{2}$ órakor tisztelt a porosz koronaherceg királyné ő felségénél suite kíséretében. A porosz koronaherceg osztrák katonai egyenruhában volt, — ő felsége osztrák tábornoki öltözéket viselt, s mellén porosz rendjeleket. A tisztelgés idő tartama egy óráig terjedt, mely idő alatt a társalgás a formalitások korlátai közt folyt. Ezután a porosz trónörökös a császári család egyes tagjainál tisztelgett.

— A „Katonai Közlöny” írja: „Wörndl úr több napig időzött Pesten a consortium elnök Hopfen lovag és egy tanácsos társaságában, és ez alkalommal a magyar-északi gyártársulattól megvásárolt épületek helyei az északi vasút mellett ki is tűztek s az építkezés még f. évi oct. havában telt meg fog kezdeni, úgy, hogy a gyár már jövő tavasszal működni kezd. A társulat, melynek élén Hopfen lovag a reichsrath alelnöke áll, egyúttal kormányzó tanácsosává Térey Pál képviselőt és honvéd-lovas-századost választotta, mely körülmény — ismerve Térey úrnak a hazai ipar fejlesztése körüli érdemeit és tevékenységét — már maga is arra utal, hogy a hazai fegyvergyár felállítására többé nem a hiu remények közé tartozik. Ez ügy sikeres megoldása Klapka tnök érdeme, ki, mint a svájci gyártársulat elnöke, egész erélyvel oda működött, hogy a fegyvergyárnak Wörndl vezetés alá felállítását lehetővé tegye.

— Az esztergomvidéki gazdasági egyelet által e hó első felében a megyei székvárosban rendezett „terménykiállítás” a „háztartási czikkkek” re kiüzött első jutalmat 3 darab aranyat, s első kitűnő dícsérő oklevelet egy kolozsvári szűtt szép piros és domboru komlósczipő nyerte meg. A dícsérettel kitüntetett a megannyozott kenyer készítője és kiállítója, egy pár év óta Esztergomban lakó széki hazánkfiának, Györfi Iván tanárnak, a „Kolozsv. Közlöny” egykori szorgalmas levelezőjének neje: szül. s. szentiványi Jordáky Róza úrhölgy. Éljen a derék honleány, ki a kedves széki nők gazdasszonyi jó hírnevének a magyar haza oly távol eső táján is megérdemelt dícséretet s kitüntető elismerést szerzett.

— Az esztergami basilikán még este is dolgoznak a gypszelők, hogy elkészíthessék az imposans oszlopokat, s nov. 1-én a századokra szóló mű teljes bevégzését lechessen megünnepelni.

— Hunyad és Alsó-Fehérmegyék területére szőlőválsági jogbiztosnak az igazságügyminiszter által Barcsay Mihály nevezetett ki.

— A pénzügyminiszterium hivatalnokai, szám szerint, közel 500-an, egy albumba levették magokat, s azt egy ünnepélyes kiállításal átnyújtották a miniszternek. A kiállítás nevében Gränzenstein államtitkár szónokolt, s Lónyay látható meghatottsággal fogadta az albumot, válaszában kifejezve, hogy becses emlék ez neki most és jövőre. Az album valóban díszes kiállítás s mind a képek csínja, mind a bekötés eleganciája által tűnik ki. A kötés barna bőr, ezüst kapcsolókkal és szegélyzettel, s közbül a Lónyay család művészig legkiváló emallirozott czimerével ellátva. Hasonlóan díszes az ajánlólap is színezett és rajzolt írással.

— A honvédzászlóalj zászlóinak készítését Rosenthal H. pesti kereskedő vállalta el és kötelezte magát, hogy egy fél év alatt készen be szállítja. Minden egyes zászlóra a zászlóalj száma is be lesz himezve.

— Ujonozilleték. A közös hadügyminiszterium értesítése szerint Magyarország és Erdély 1870-ben 33,942 ujonozot s a pórtartalékhoz 3512 embert fog állítani.

— Nazarénus helység. Uj-Szeged lakosainak többsége nazarénusokból áll, kik mosi egy templom építésén fáradoznak. Mindnyájan munkás és szorgalmas életet folytatnak, s habár — jegyzi meg a tudósító — mindnyájan magyarok, káromkodást ajkaikról soha nem lehet hallani.

— A bécsi egyetemen mult évben 4000 hallgató volt és pedig a jogi karban 1124 (a pesti egyetemen 1199), az orvosi karban 1503 (Pesten körülbelül egy harmadrésze), a bölcsészeti karban 338 (Pesten mintegy tízedrészre) és a hittudományi karban 278 (Pesten egy negyedrésze). Nemzetiségre nézve 1020 magyar és 294 külföldi volt. A többi az örökös tartományokból való volt. („Szász”)

— Bécsben egy mészáros mester fogadott, hogy megiszik egy ült helyében 93 korsó sör. Hozzá kezdett. És már megivott 85 korsót, mikor épen célzójához közelített, erőt vett rajta a delirium és — meghalt. Valóban malheur egy ilyen nevezetes fogadást csak 7 korsó differencia miatt ily módon elveszteni.

— A pesti magyar életbiztosító-bank, „Haza,” szeptember havi működése: Benyújtott 792 darab bevallás 837,773 frt tőkére; függőben maradt a mult hónapból 647,481 frt. Összesen: 1,485,254 frt. Ebből kiállítottat 885 darab, halál esetére 784,157 frt tőke; függőben maradt 617,977 frt; elutasítottat 83,120 frt; 1867 szept. 1-től 1869 szept. végéig 1,485,254 frt; biztosítottat összesen 24,246,781 frt o. é. tőke.

— Ubryk Borbála esetéhez a külni „Volks Ztg” római levelezője következő érdekes adatokat közöl. A rendfőnök három év előtt meglátogatta a krakkói zárdát s végig nézte az apácák névsorát, s Ubryk nevéhez érve a főnöknő azt mondá, hogy e nő örült, nem is tudna válaszolni a rendfőnöknek sat. Így a rendfőnök nem is látta Ubryk apácát és nem is volt kíváncsi őt látni, mert különben mindent a legszebb rendben találta. — A rend római levéltárában megtalálták a krakkói zárdafőnöknő levelét, melyben engedelmet kért, hogy Ubryk Borbálát örültek házába, vagy családhoz szállíttathassa. A rendfőnök tagadólag válaszolt és kötelességévé tette az apácáknak, hogy beteg testvérüket ápolják. A rendfőnök még a zárdavestőt sem hallott semmi kitűnőt, midőn a krakkói zárdában időzött. Ezek a rendfőnök vallomásai, a mint azok felvették és a krakkói törvényszékhez beküldettek.

— Egy nőtudor Berlinben. Hirschfeldt Henriette asszony, egy holsteini szülétesű nő, ki 1867-ben Amerikába ment, hogy Philadelphianban az ottani egyetemen a fogbajok orvoslását tanulmányozza, visszatért Németországba s a magával hozott bizonyítványok alapján a porosz kormánytól engedélyt nyert: Berlinben gyermekeknek és nőknél a fogbajok orvoslására.

— Borzasztó szerencsétlenség történt Cayenne francia gyarmatban III. Napoleon névpánján. Midőn ugyanis este tűzijáték tartott, néhány szikra a szomszédságban lévő hadi rak tárbá hullott, minek folytán az ott összehalmozott rakéták és bombák meggyultak s a robbanás ereje által a sűrű néptömeg közé dobattak. Lehetetlen leírni a borzasztó zavart és rémületet, mely erre keletkezett; szisztagató sikoltás töltte be a levegőt; a nők ruhái meggyuladtak s a nagy tolongásban számosan agyontaposattak. Húsz egyén, többnyire nők és gyermekek, irtózatossan összeesve, 30 pedig többé kevésbé veszélyes égési sebet kapott.

— Vadnai Károly Előfizetési felhívást hirdet Felméri Lajos tanár „Üti levelek Skóciából” című munkájára. E mű magvas olvasmány nyúl fogja gazdagítani irodalmunkat ama páratlan országrol, melynek festői tájai, emlékei, eredeti népelete kitűnő tanítései, társadalmi erkölcsi, egész multja és jelene Scott Walter óta az egész polgárisult világra nézve nagy érdekekkel bírnak, de a mely országról eddig egy utazási munka sem jelent meg nyelvtünkön. Felméri Lajos — tanulmányok végett — hosszabb időt töltvén e tudósokra és külfökre nézve egyiránt vonzó országban: látott és megfigyelt mindent, mi annak sajátosságát kölcsonöz, és a mi méltó, hogy mindenhol közzismeret tárgya s követendő példa legyen. S a mi fő: leírta azt a közvetlen benyomások frissességével, élénk változatos nyelven, egyiránt kerülve a felületességet és tudakos szárazságot. Műve tehát ép oly élvezetes, mint tanulságos. Hú képe csaknem egy országunk: a templomtól a pásztorkunyhóig, a természet nagy szépségeinek ép úgy, mint az emberi kéz és elme alkotásainak. Több ismert íróársam, kikkel e kéziratot közlém, jelenték ki véleményüket, hogy az irodalomra és olvasókra nézve veszteség volna, ha e munka meg nem jelenék. Szerzője most — többek felhívására — az előfizetési utat választá, s én e mű ismerője, örömmel fejezem ki azt a nézetemet, hogy mindazok, kik e sok belbecselt bíró útkönyvre előfizetnek, nemcsak oly könyvhöz jutnak, mely kevés áron sok élvezetet és tanulságot nyújt: hanem egyszerűen szolgálatot tesznek irodalmunknak is az által, hogy egy jeles munka megjelenését pártolásként által előmozdítták. E meggyőződésben bátór vagyok azt a művelt olvasó közönség — nők és férfiak — méltó részvételt ajánlani. Kelt Pesten, október 1-én 1869. A munka díszes képekkel folyó évi december végén jelenik meg. Előfizetési ár: 1 frt. 30 kr. — Gyűjtőknek minden nyolc példány után egy tiszteletpéldány járul. Az előfizetési összegnek november végéig ily cím alatt küldendők: „Felméri Lajos, akadémiai tanár úrnak, Sárospatakon.”

A kolozsvári takarékpénztár üzletforgalma 1869. szeptember hónapban.

Bevétel:	
Pénztári maradvány aug. hórol	72100. frt 42 kr.
Betételek 145 féltől	25744 frt — kr.
Visszafizetett váltók	61075 frt — kr.
Előlegek	1540 frt — kr.
Kamat jövedelem	2193 frt 57 kr.
Különféle díjak	645 frt 40 kr.
Házbér	25 frt — kr.
Pénzüntézetektől felvett tőke	10000 frt — kr.
Összesen:	173,323 frt 39 kr.

Kiadás:

Betétli visszafizetés 53 félnek	22837 frt 11 kr.
Betétek után kifizetett folyó kamatok	22 frt 22 kr.
Váltókra	97660 frt — kr.
Előlegekre	20645 frt — kr.
Tiszti fizetések	134 frt 66 kr.
Jelenléti jegyekért	38 frt — kr.
Pénzüntézeteknél elhelyezve	5000 frt — kr.
Maradvány 1869. sept. hó végével	26986 frt 40 kr.
Összesen:	173323 frt 39 kr.

KÜLFÖLD.

Az angol hetilapok közül a „Saturday Review,” s az „Economist” foglalkodnak Clarendon lord legutóbbi lakoma-beszédével. Mindketten békések tartják Európa helyzetét, s abban elég támaszpontokat találnak Clarendon lord biztosítási számára; azonban szemléldéseikben különböző alapvetésekből indulnak ki. A „Saturday Review” azon körülményt, hogy a lord „késztetve érzi” magát ezen közlések tételére, annál fontosabbnak tartja, mivel Russell lord kivételével az angol külügyminisztereknek nem szokásuk, föl hívás nélkül nyilatkozni a szárazföldi viszonyokról, s e szerint azt lehet következtetni, hogy a tartós békére való kilátások a jelenlegi külügyminiszterre igen erős benyomást tettek. E lap a nyugodt időkre való fölhatást a francziák császáranak egészségi állapotában találja fél. Szerinte továbbá semmi valószínűség sem létezik porosz-francia háboru kitörésére, a Poroszországnak teljes oka van, egyelőre a saját belsezilárdulása végetti működés-folytatni; Austria szintén inditva érzi magát, mindent elővetni a béke fenntartására; Oroszország végre mind a krétai felkeléssel szemben követett magatartása, mind Középázsiaiban tett lépései által megmutatá, hogy épen nem kíván fegyvert fogni.

Az „Economist” először is arra utal, hogy ugyanazon hatalmas befolyások, melyek 1859. s 1866-ban háborura vezettek, most a háborunak ellene működnek. Franciaország nem fog saját alapelvei ellen működni, s ezenkívül a szabadelvű pártnak a legutóbbi években oly hatalmas sikerült mozgalma, mintán az több nagy népfaj egységét, s függetlenségét kieszközölé, hatályosan nyilatkozott a belsezabadság, valódi népképviselet, s takarékos kormányzat mellett, s ez által szinte az összes halalmakat a háborura nézve meggyöngíté.

A francia lapok most leginkább a senatus egybehívásáról szóló rendelettel foglalkoznak. A „Constitutionnell” nagyon meg van elégedve azzal. Elismeri ugyan, hogy ha az egybehívási határidő valamivel korábbra tétetett volna, talán jobb fogadtatásban részesült volna, de a kormányának valószínűleg fontos okai voltak az állésszakot annyira kitolni; egyszersmind azt is állítják, hogy a nov. 29-iki határidőt az összes ministerium szó nélkül elfogadta.

Aztán sok törvényjavaslat van még készülőben, melyekről a trónbeszédnek meg kell emlékezni, de a melyeket most nem lehet az államtanács elé terjeszteni, mert szülnappal vannak.

A „Journal des Debats” a „Constitutionnell” nek fentebbi nyilatkozatára megjegyzi, hogy az elfelejté, miként a kamarának vagy 50 új tagja vár igazolásra, — s hogy ezek legtöbbje ellen súlyos panaszok emelvék; — hogy ezen kívül a kamara tisztviselőit is meg kell választani, s hogy mindez legalább egy havi időt vesz igénybe, miért is a ministeriumnak, ha a kamara okt. havában is gyűlt egybe, elég ideje maradt volna az előterjesztendő törvényjavaslatokkal elkészülni.

Legújabb.

Bécs, octob. 9. Király ő Felsége Budáról f. hó 24—25-én indul Keletre. Várnában Tegethoff 3 halihajóval várja a fejedelmet. Konstantinápolyban 5 napot mulat ő Felsége és ugy utazik el Egyiptomba. A suzi csatorna megnyitása után látogatás Athenben s visszatérés Triest felé. Andrassy és Taaffe grófok kísérik ő Felségét. A keleti utazás fedezésére fél-millió forint póthitel nyitattik.

ő Felsége a porosz koronaház azon kíváncsú és reményben váltak egymástól, hogy a két hatalom közti viszonyok barátságos volta végleg megszilárduland.

A porosz koronaherceg tegnap meglátogatta Miksa mexicói császár sirját.

Wratizslau gróf es. főkönyhamester öngyilkossá lett. E napokban 700,000 forintot veszített a börzén.

Páris, oct. 9. Az Aubinban előfordult zavargások alkalmával 14 személy megöletett, 22 megsebesült. A munkások még mindig fenyegető állást foglalnak el; minél fogva Toulouseból katonaságot kértek.

Berlin, oct. 9. Keudelli követségi tanácsos Cairóba megy, mint a suzi csatorna megnyitása alkalmából fölmerült kérdések elintézése végett nov. 1-jén összehullendő nemzetközi conferentián Poroszország képviselője.

Bécs, oct. 9. A porosz koronaherceg már elutazott Velenczébe. A korona-herceg kíséretéből többet kaptak érdemjelet.

Madrid, oct. 9. Saragossában a csapatok és önkéntesek közti heves ütközet volt; az önkén-

tesek ném akarták a fegyvert lerakni, sőt ráttűztek a csapatokra. A zavargás azonban erélyesen elnyomatott.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

Nyitlevél

a „Magyar Polgár” 112-dik számában megjelent „Nem várhatunk” czikkre.

Jöllehet megbecsülhetlen kincsnek tartjuk a szabad sajtó áldásait, mely békéből kibontakozva, hivatva van az emberiség rendeltetése célzójához vezérelni, de fájdalom! valamint mindennek, ugy ezen megbecsülhetlen kincsnek is fekélyes kinövéssei levén, nem tehetjük, hogy az ily kinövésnek metszetésére kezünk ki ne nyujtsunk, bár akkor, mikor a közökzen forgó sajtótermék oly egyént kíván sárral bepiszkolni, kit mi, mint körében élők, egészen más oldalról ismerünk.

Nem lehet eléggé nem hibáztatni több haloldali lapoknak azon törekvéseiket, miszerint nemcsak a jobboldal elveit, eljárásait, hozott törvényeit veszik szüntelen ostrom alá, hogy a kevésbé értelmesek szemébe port hintsenek, s a könnyenhiwóket elámitás, hanem rendszeren a személyeket is megtámadják.

Ha valaki közbivaltat vállalva, vállalatának nemcsak meg nem felel, hanem a közügynek s egyeseknek kárára, botrányára jár el; ha valaki, mint privatus, a közérkölciség botrányára él, vagy bármi oly ténny követ el, hogy ezért nyílt megróvást érdemel, és ez a sajtó útján történik: ezt értjük, az ily eljárást magunk is pártoljuk, mert óhajjuk, hogy a sajtó legyen a bűnök ostroma, a jónak előmozdítója.

De hogy bármelyik hírlapnak egyik vállalata a legyen, hogy ha valaki közbivaltatra lépett, habár működését meg sem kezdette, és így eljárásról, vagy hanyagságáról alapos ítéletet hozni sem lehet, már eo ipso, csak azért, hogy oly hivatalt vállalt, a minőben azelőtt privát vagy egyéb foglalkozásai miatt nem gyakorolta magát, fellengérré állíttassék, s még nem ismert képessége előlegesen már annihilatassék: ezt a józan gondolkozású ember nemcsak nem helyesli, hanem elítéli és a sajtó fekélyes kinövéseinek kell hogy tekintse.

Egyebet mellözve, ily vállalatba elegyedett a „Magyar Polgár” H. jegy alatti írója, már másod- vagy harmadizben is, midőn Kéthelyi József tanfelügyelő urat minden igaz ok nélkül megtámadta, illetőleg a tanfelügyelői állomásra képtelennek deklaráta, s azon térről leküszönését vagy onnan való elmozdittatását sürgeti, Cato Kárhágóra vonatkozó szavaival zárván be „Nem várhatunk” című czikkét.

Nem tudjuk, Kéthelyi József úr fog-e felelni ez indokolatlan megtámadtatásra? Mi vele való érintkezés nélkül hisszük: nem. Mert erre nem válaszolhat egyebet, mint vagy hogy egy ily simplex és valami személyes érdekből keletkezett felszólításra le kellene hogy köszönjön, vagy hogy képeségéről egy öndicséretit bocsásson világ eleibe.

Az első nézetünk szerint nem teheti, mivel azt hisszük, hogy a midőn hivatalát elvállalta, már akkor számot vetett magával, és H. úrnak a nevelés érdekében elősorolt nagyszerű frasisaira épített megtámadásai éppen nem lehetnek reá nézve akkora hatással, hogy az önerejében vetett bizalmat — még a pályatéren ugyezólva meg sem indultan — összetörjék; annyival kevésbé, mi magunk is, ámbár nem tudjuk, ki légyen H. úr, mégis észrevettük, hogy a nevelés érdekében felhozott nagy szavak takarója alól, bár azt mondja is, hogy nem személyeskedik, nyilván kiténik a személyeskedés lökőre. Észrevettünk igazolással legyen elég annyit felhozunk, hogy ámbár H. úr azt mondja: „mi nem támadtuk meg Kéthelyi Józsefet, az embert, hanem Kéthelyi Józsefet, a tanfelügyelőt, mégis Kéthelyi József az ember, vagy az eddigi postamester irányában is akkora figyelmet kegyeskedett már ezelőtt fordítani, hogy a „Pester Lloyd” „Biten u. Beschwerden” rovatában még jan. 3-án megjelent czikkre is nemcsak híven emlékszik, hanem a czáfolatot is reá várva várta és kereste. A mi ha nem mutatja is ujjal, hogy azon czikkkel is H. úr ajándékozta meg a „Pester Lloyd”-ot, a mi könnyen feltehető, annyit mindenestre mutag, hogy H. úr eddig is kiváló figyelmére méltatta Kéthelyi Józsefet, az embert és postamestert is.

A másodikat nem teheti nézetünk szerint tekinteni, mert mi is, mások is szerénytelenségnek tekintenők, ha csak hírlapilag igyekeznék kimutatni képességét, hivatalra alkalmas voltát, azon téren, hol mig nagyon kevés, vagy éppen semmi alkalmat nem volt teltségét vagy tehetlenségét kimutathatni.

Azonban H. úr reménytelenségével szemben kinyilatkoztatjuk, hogy mi Kéthelyi József urat közzelről ismerve, jogos reményeket köthetünk, s köztünk tanfelügyelői kineveztetéséhez. Mert ha eddigi életpályája nem a nevelési téren foglalkoztatá is őt: tudjuk, hogy a tudományok készültésének mindazon kellekeivel bír, mint alappal, a mik egy tanfelügyelőben megkívántatnak; tudjuk azt is, hogy van benne minden jóra, szépre, nemcsak fogékony-

*) Az e rovatban megjelenő czikkékről csak a sajtóhatóság szemben vállal felelősséget — a szerk.

...és az akarat és erő sém hiányzik nála, hogy a midőn tere nyílt, mindazt létesítse; tudjuk azt is, hogy azon vidéknek, melynek eddig egyik szerény lakója volt, több tekintetben az elsőbbségi közö tartozott szellemi képességben, és még a nehéz időkben is ő volt egyike azoknak, kik az elcsüggedés helyett a jobb jövő reményének olaját vigasztalják magokkal a társas körökbe üdítőül. És ép ezek emelték őt azon pozícióra is, hogy Dobokamegye egyik választó-kerületé kétízben tisztelte meg követő lett megválasztásával. S ha a hongyüllésen nem szónokolt is, az osztályoknak minden biznnyal egyik munkás és tevékeny tagja volt.

Ezeket nem a bizelgő, a csuszó mászó, a hajlongó szolgaság mondatja veltünk, mint elmondja Molnár Antal, hanem a férfias önértékeléssel párosult érdemnek elismerése.
Az ily emberre nézve, ha színt a népevelés eddig valóágos „terra incognita” lett volna is, a mi alaptalan ráfogás, ne bántuk őt hivatala megkezdésén, ne kedvetlenítettük, hanem várjuk az időben az eredményt, s ha ez nem jö meg a maga idejében, akkor mi is H. úr mellé állunk a pofozódásban, de az előleges pofozódást nem tartjuk ildomosnak, sőt illetlennek s kártékonyak bélyegeztük.

Ezek után, miathogy a „Nem várhatunk” irójának eddigi eljárásából s ezen kitételeiből: „Ezen lesz mindig refraintok, míg arról, t. i. a tanfelügyelőségről le nem köszön, vagy onnan el nem mozdítottatik” (Kéthelyi úr), azt lehet bizony követelni, hogy ő bigyelme hasonló levén azon nyelven nőhöz, ki az ágy alatt is magának vindicalta az utolsó szót, nem fog elhallgatni: ime ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy bár az itéletnapig fujja is refraintját, többé ez ügyben tollat nem fogunk,

ha tetázik, piszkolódják, tudván, hogy a ki más piszkol, magát piszkolja be.
Tübben.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.
Oktob. 11-én: 5% Metaliques 100 frt 59.60. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.—. Kamat 59.60. 1860. Kölcsön 94.10. Bankrészevény 721. Hitelintézeti részevény 267 frt 252.75. London 10 ft st. 125 frt 20 1/2 kr 122.90. Ezüst 120.25. Cs. királyi arany 5.83.
Földterhmentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 77.75. Erdélyi 75.75. Horv.-Slavon 82.—.

HIVATALOS.

(526) **Arverezési hirdetés.** (1-3)

Bánffy Hunyad mezőváros egész éven át folyó koresmajoga, a hozzá tartozó s a város közepén fekvő két szoba és egy kútnó pinczével ellátott koresmaházal együtt f. év **november 15-én** a városházánál elárvereztetik. A haszonbér az 1870 dik év januarius 1-én kezdődik, s ugyan az év december utolsó napján végződik. Arverezni kívánók az árverési feltételeket a városházánál megnézhetik, irás béli felvilágosítások is adatvan, irásbéli ajánlatok november 14-én déli 12 óráig elfogadtatnak.
Bánffy Hunyadon, october 8-án, 1869.
FEKETE PAL, jegyző.

23486 szám. (521) (3-3) **Hirdetmény.**

Az állandosítandó m. k. honvéd gyalog- és lovas csapatok élelmi- és anyagjándósági szükséglete biztosítása és beszerzése végett **folyó évi october 20-án** valamennyi zászlóaljparancsnokság székhelyén ajánlkozományi tárgyalás fog tartatni A szükséglet következő:
Neveztesen egy zászlóalji törzs, s a vele állandosított gyalog század részére:
1869 November 1-jétől ugyan ez évi December végeig, naponta 200 kenyér adag, havonként 17 öl kemény tűzifa, 20 pint repezeolaj béllal együtt, hat hónapra 800 köteg 10 fontos ágyszalma. 1870-dik Januarius 1-jétől ugyan ez évi April végeig naponta 107 kenyér adag, havonként 12 öl kemény tűzi fa, 14 pint repezeolaj béllal együtt.
Egy lovas század keret számára:
1869 évi November 1-től 1870-ik évi April végeig, naponta 39 kenyér adag, 40 zab adag, 40 széna adag, 40 alomszalma adag, havonként 4 öl kemény tűzifa, 3 pint repezeolaj béllal együtt, hat hónapra 234 köteg 10 fontos ágyszalma.
Míról a vállalkozni szándékozók, azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy a bővebb tájékozásul szolgáló adatokat a törvényhatóságoknak és zászlóaljparancsnokságoknak közzététel végett egyidejűleg átküldött e tárgyra vonatkozó hirdetmény tartalmazza.
A m. kir. honvédelmi miniszteriumtól.
Budán, 1869. September hó 29-kén.

NEM HIVATALOS.

(483) **!! Az új őszi-idényre !!**
CZETZ JÁNOS és TÁRSA (6-6)

női- és férfi divat bazárjába (Kolozsvárt Folly-ház.) megérkeztek a legújabb, s divatosabb **őszi selyem- és szőr ruhakelmék, berlini sáta kendők, legújabb felöltők, francia kalapok, igen czélszerű s divatos por- és esső női-köppenyek, finum rumburgi vásznak, készfaherneműek nagyválasztásban, kész ágyneműek, párizsi butorszövetek, szőnyegek.**
Nagyválasztéku butoraktárunkba újabban érkeztek **finum schweitzli butorok, aranykeretű tükrök, jutányos árákért.**
Megrendelések gyorsan, s pontosan igazittatnak.

(6) — 12/10 1869. — (11-*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA
mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Gólyához” czimzett gyógyszerház Bécshben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Míután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal árultaték, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját névalírással is viselik, s ily módon azok külsőjokról ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvasul mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszeint az ilyenmü szereknek megkülönböztetése végett, az általam készített Seidlitz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.
Ára egy bépeccélt eredeti skatulyának 1 forint oszt. ért.
Használati utasítással minden nyelven.
E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biz nyilatványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztelenség és gyomorégés, továbbá göröcsök, vesebetegség, idegaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértorlás, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetében a legjobb eredménnyel használtaták, s a legártalmasabb gyogyeredményt vívtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, míután az allopathiai és vizgyógymódot hasznalták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan vissza nyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, kézművesek, mü észek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyogyíróások a legkisebb könnyebbulást sem idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **osupán csak**
Kolozsvárt: BINDER K. (ezelőtt Ritter) gyógytárában b.-monostor-utca a városi Redoute során; továbbá **Wolf J., dr. Hintz György** és **Engel J. gyógytárában.**

Beszterczen: Szongot György.
Brassóban: Jekelius F.
M.-Vásárhelyt: Jeney Károly és Bucher M.
Nagy-Károlyban: Schöberl.
Nagy-Szebenben: Müller gyógyász.
A fennebbi czégeknél létezik még ezeken kívül a

norvegiai „Bergen” városból való valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.
Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással.
Ez az egyetlen faj, mely minden töítés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir faj a dorschhalaknak legondosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegyteni kezelés alá nem vonatott, hanem a **bepeccélt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott.** — E valódi Dorsch-májhalzsirrolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyyszer a mell- és tüdőbajokban, **scrophulus és rachitis, köszvény és csúz, idült bőrküüetés, szemgyuladás, ideg- és több más bajokban** legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyyszerész Bécshben, „zum Storch”, Tuchlauben.

VICTORIA

biztosító-társaság Kolozsvárt.

Biztosítéki alap:		Forgalom:	
Alaptőke	1.500,000 frt — kr.	Bevétel 1868-ban:	1.041,596 f. 87
Tartaléktőke	25,449 „ 80	Osszes kárfizetés	468,139 f. —
Díjrtartalék	520,748 „ 24		
Összesen:	2.046,198 „ 04		

Tűzkárok ellen biztosítást nyújt, minden az épületekben elhelyezett ingóságokra ugyint:
a) **lakházakban:** butorakra, tükrök, képek, órák, szőnyegek, üveg- és porcellán neműek, függönyök, férfi- és női ruhák, ágy, asztal- és feherneműek, könyvek, konyha eszközök stb. stb. szóval minden névvel nevezendő, egy háztartáshoz szükséges kellekeket.
b) **gazdasági épületekben:** szekerek, ekék, szának, egyéb gazdasági eszközök és gépekre, ugy marhák, lovak, juhok, sertésekre stb.
c) **kereskedésekben:** a kereskedés minden ágához tartozó cikkekre;
d) **műhelyekben:** készletek, feldolgozandó anyagok, készmunkák, szerszámokra stb.
fennebbi cikkekre nézve a biztosítási díjak az illető épület fedél díjához arányban tetemesen leszállítottak, ugy hogy mindenki csekély díjazattal minden ingóságait biztosíthatja s különben is a felvétel minden tekintetben könnyítve van.
Ingóságok biztosítás alá fogadtatnak más társaságnál biztosított, vagy épen nem biztosított épületekben is.
A díjazási arány, ugy egyéb szükségesek iránt felvilágosítással szolgálnak, a vidéki ügynökségek és helyben Kolozsvárt

a „VICTORIA” biztosító társaság vezérügynöksége nagy piac gr. Kemény Sámuel-ház.

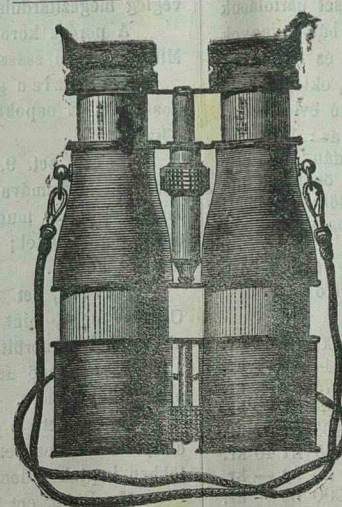
FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok által igazolva,
mindennemü idült köhögések, mellfájások, náthálás, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdő-elnyalkásodás ellen eddig még kielégítő sítter nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, — különösen **göröcs köhögés és számarhurtnál;** elősegíti a nehéz s megaludt nyálkákiköpést, a gégeingert azonnal enybiti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, — még az oly heves és gonosz **aszkörköhögést is, s a vérhányást.**
Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt.

Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.

Kapható: Kolozsvárt, Binder K. gyógyyszerésznél belső monostorutca a Redoute során.

(502) (4-*) **Boskowitz A. látszerész.**

Ajánlja a n. érdemü közönségnek **optikai díszmü-raktárát** (Kolozsvárt fűter dr. Szabó-ház) névszerint a következő tárgyakat u. m.
Kettős látésőveit (színházi látéső) 5 ftól 100 frt-ig.
Távésőveit . . . . . 4 „ 70 „
Finum szemüvegeit (Lorgnetten) nagyválasztékban 70 krtól felfelé.
Orrespietelőit (Zwicker) . . . . . 80 krtól felfelé.
Figyelemre méltó. A láterő kimelése és fenntartása többnyire alkalmas szemüvegek által eszközölhetik. Hasonlóképen hibás vagy czélszerűtlen üveg választása által a szemnek tetemesen ártalmi. Fontos tehát tudni: **kogy nálam a szemüvegek választása nem bízatik a szükségűkre, s hogy a szemorvosok rendeletei nálam pontosan teljesítetnek.**

(527) (1-3) **Eladó birtok.**

Alsó Fejérmegye „Hosszutelke” helységében, mely Szeredahelytől 2 óra távol-ságra fekszik, egy nemesi birtok koresomajogal örök áron eladó.
Ezen birtok áll egy tágas udvarlelkéből, 6 szellőházból, 53 hold 306 öl szántó, 22 hold 1584 öl kaszáló, 2 hold 432 öl mívelés alatt levő szőlőből és 72 hold 1268 öl erdőből.
Ertekezhetni iránta Hosszutelkén Inceze Klára, vagy Kolozsvárt külmagyarutca 33 házászám alatt Inceze Teréz tulajdonosokkal.

524 2-3 **Sz. Udvarhelyen** egy férfi- és női-kész ruha raktár lévén köztelebről megnyitandó, e végre egy teljesen szakértő és különben is megbízható becsületes jellemű **férfi ruha szabász**

illő feltételek mellett kerestetik. Bővebb értesítést Sz.-Udvarhelyt **Lengyel Péter-nél** személyesen, vagy levél által vehetni.
A sz.-udvarhelyi kész ruha Társulat.

(3-3) **OSKAY IMRE**
fűszerkereskedésbe megérkezett a régen várt friss **valódi Groyersajt.**
Kaphatók továbbá: mindenféle külföldi- és hazai-sajtok, friss Vizaikra, muszka-szardelli, Angolna és Szárdiák, Finum Theak és Rum.
(520)

(302) 12/10 (17-*) **Fanacs és segély**

azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimerítő munka által szenvednek ártottak.

Fiatalkorom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj esendőt szentelen tudományos munkára. Ez s más kimerítő opákai és finom munkák kivételével következtében láteróm annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztésétől annál inkább félhettem, mivel olytonos gyuladós dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeleteivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkínzóbb sikerrel használtok. E szer nem csak egészen meggyintette a tartós gyuladást, hanem szememnek is visszaadta egész élességét és erejét, ugy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legröbbit írást, s mint ifjú koromban tökéletes látéremnek érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek íztelket vezetni. Ezen szer kitartó használata után eldobták a szemüveget, s régi természetes látérefőket visszanyerték. Ezen mosdó-szer egy illatos lé, melynek alkátrészei az áizs-növény. Nem tartalmaz sem drasticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártal as részeket s Erdélyben valódi állapotban szerezhető Teutsch J. B. ur által Segesvárt. Ő egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 krtól o. é. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lélt töle vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyámvizel vevitni, hogy tejrforma folyadék képződjék, melyvel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körüli fájtókat megmedvesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszermind a bőr fűsességét fűntartja és eszközi.
Örvendni fogok, ha ezáltal neveztesen azokon lesz segítve, a kik az igazság világa utáni ernyedellen törekvés által gyakran saját szemük világot koozháztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fiatalágnál fájdalom annyira divatba jött elferdítő szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább rontja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erőstíthetnek vagy javíthatnak meg.
Dr. Romershausen.
A dr. Romershausen-féle jeles szemléi mindig kapható, mégpedig **1 frt 80 kr. a kis üveg** . . . . . **2 frt 20 kr. a nagy** . . . . .
a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvárt.
Vizsont-eladók, nagyobb mennyiség vételénél aránylagos engedékét nyernek